

Recension

Ek: Träd för kungar och kryp

GÖRAN ANDERSSON

Bengt Ehnström och Martin Holmer har åstadkommit ännu en bok som beskriver det omfattande myller av framför allt småkryp som ett träd kan hysa och livnära både under sin livstid och lång tid därefter. Denna gång handlar det om eken.

Detta är den sjätte boken i serien som startade 2009 med *Sälg – livets viktigaste frukost*, detta vårblomande träd som har så stor betydelse som nektar- och pollenkälla för humlor och bin på våren. År 2012 kom nästa bok: *Asp – darrar min asp, myllrar min värld*. Här beskrivs på motsvarande sätt aspen och alla dess invånare.

Efter ytterligare tre år (2015) behandlade duon vår nationella symbol: *Björk – svart på vitt om myllrande mångfald*. Därefter följde två böcker om barrträd: *Tall – en tallrik biologisk mångfald* (2017) samt *Gran – grann, grandios och rik* (2019).

I år (2023) var det alltså dags för *Ek: Träd för kungar och kryp*.

Upplägget för den nya boken är detsamma som i tidigare böcker. Först kommer ett avsnitt om själva eken och dess kulturhistoria. Eller rättare sagt ekarna, eftersom vi har två arter i Sverige: skogsek och bergsek. Här berättar Bengt (som står för texten) bland annat om ekvirkets många användningsområden, från dåtidens stora krigsfartyg till dagens möbler och parkettgolv.

Huvuddelen av boken presenterar alla småkryp (och några större) som lever av och i trädet. Först ett kapitel om små ekplantor som är föda för många insekter och gnagare. Därefter följer ett kortare avsnitt om insekter på ungträd av ek. Många av de arter som lever där förekommer också på äldre träd och presenteras i nästa kapitel: *Den gamla levande ekens mångfald*. Här berättas om många skalbaggar, fjärilar och andra insekter men också om svampar och lavar. Den mångfald av insekter som lever

Ek

Träd för kungar och kryp

Bengt Ehnström
Martin Holmer

i hålekar får ett eget kapitel. I de två kapitlen, som handlar om den nyligen döda eken och gammal död ekved, dominerar de insekter som är Bengts favoriter: skalbaggar.

Boken avslutas med några tankar kring naturvårdshänsyn för att gynna ekens mångfald av liv.

Förutom Bengt Ehnströms faktarika text förgylls ekboken liksom de tidigare av Martin Holmers många fina akvareller. En liten men rolig detalj är de små bilder i naturlig storlek som här och där ligger utspridda i marginalen. Den tre millimeter stora bilden på ekfallbagge (*Cryptocephalus querceti*) var vid närmare beskådning inte skräp på sidan.

Har man alla sex trädböckerna i sin bokhylla har man också ett uppslagsverk med fakta om de tongivande trädlevande insekterna i Sverige. Detta med hjälp av det omfattande register med både svenska och latinska namn som finns i böckerna.

Kommer trädserien att fortsätta? Jag ringde Bengt och undrade om han hade några planer på en ny bok. Nja, 85 år, med över tiotusen monterade skalbaggar att artbestämma och engagemang i Dalarnas hembygdsförbund med mera så var det tveksamt. Men alen låg i så fall närmast till.

Kanske någon annan kan ta över stafettpippen?

Bengt Ehnström (text) & Martin Holmer (ill.)
Ek: Träd för kungar och kryp
CBM:s skriftserie 122. SLU Centrum för biologisk mångfald i samarbete med WWF och Naturskyddsföreningen 2023.
Pris 171 kr (Adlibris och Bokus)

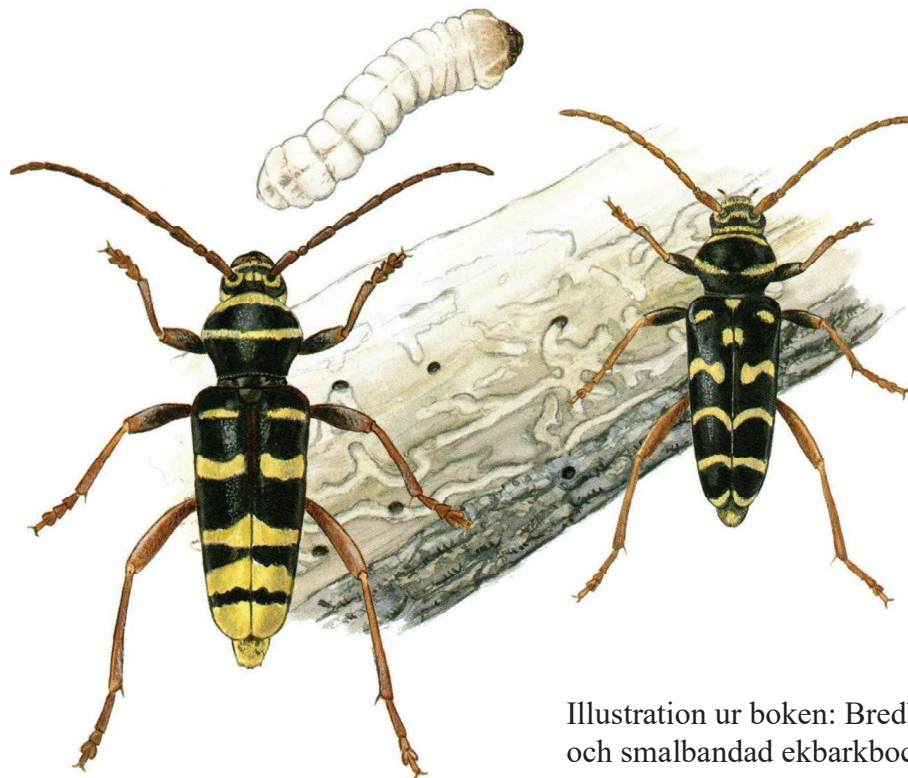

Illustration ur boken: Bredbandad och smalbandad ekbarkbock.

PRENUMERERA PÅ YRFÅN
4 Nr 200 KR

PG: 66047-2
SWISH: 123 483 69 55

